

Lerend netwerk Korte Keten 20 mei 2020

1. [Deelnemers](#)
2. [Verslag](#)
 - [Intro](#)
 - [Boer aan het woord](#)
 - [Brainstormsessies](#)
 - [Extra V&A](#)
3. [Extra info/links](#)
4. [Evaluatie](#)

1. Deelnemers

13 lokale besturen

Antwerpen

Olen

Kontich

Brecht

Vorselaar

Westerlo

Mol

Vlaams-Brabant

Leuven

West-Vlaanderen

Oostende

Oost-Vlaanderen

Sint-Gillis-Waas

Merelbeke

Limburg

Hasselt

Oudsbergen

Lommel

Boer Matthias

Geëxcuseerd (5)

Turnhout

Eeklo

Geraardsbergen

Brugge

Wevelgem

Aanwezigen (17)		
▼ Gastheren (3)		
	Elke de Taeye	
	Kirsten Hach...	
	Steven Desair	
► Presentatoren (0)		
▼ Deelnemers (14)		
	Andries Magc...	
	Elisa van der ...	
	Elke Tweepen...	
	Els Lauwers	
	Karen (Brecht)	
	Kathy Belpaeme	
	Kelly	
	Lieve Heurck...	
	Linsaye Kerck...	
	Matthias Van Bugg...	
	Sanderijn De ...	
	Sarah Cannae...	
	Stien Stassen	
	Tina Claes	

2. Verslag

Intro

- 3 maandelijks lerend netwerk rond elke keer een ander thema
 - Korte Keten
 - Grond voor boeren
 - Gezonde en duurzame voeding
 - Lokale Voedselstrategie
 - Duurzame aanbestedingen
 - Voedselverspilling
- Digitaal draaiboek Lokale Voedselstrategie aan het opstellen
 - alle facetten rond alle thema's aanwezig
- Regionale trajecten per provincie 1 voedseldag
- 20/05 Lerend netwerk korte keten
 - vvsg faciliterend, sensibiliserend en verspreiding
 - steven.desair@vvsg.be

Inspiratie aan het woord - Boer Matthias van Seizoensmaak Londerzeel

1. *Wat zijn de belangrijkste obstakels waarop je botst? En op welke manier zou een gemeente je daarbij kunnen helpen?*
 - De vraag is eerste en vooral kunnen gemeenten altijd helpen?
 - Algemeen stelt boer Matthias de volgende obstakels vast
 - Personeel (en dan gaat het niet per se om de seizoensarbeiders) - communicatie
 - De bereikbaarheid van de boerderij: mbt logistiek – vervoer van groenten naar de markt en leveringen.
 - Momenteel ook watertekort door klimaatopwarming
2. *Welke ondersteuning verwacht je minimaal van een gemeente en hoe ziet die ondersteuning eruit in de ideale wereld?*
 - De gemeente kan een lokale voedselstrategie uittekenen: waar komt de voeding die geserveerd wordt bij bv. OCMW's, scholen en gemeentelijke voorzieningen vandaan?
 - Dit hoeft niet binnen de gemeente, bij voorkeur wel lokaal
 - Publiciteit: bv. In het gemeenteblad, zichtbaarheid lokale producenten
 - Eventueel: bewegwijzering
3. *Welke voorwaarden dient een lokaal bestuur te scheppen om korte keten aantrekkelijker te maken?*
 - Algemeen: zichtbaarheid, logistiek platform, link maken tussen horeca & korte keten
 - Landbouwgrond: wat zijn de mogelijkheden voor de lokale boeren? Kunnen we hen alvast de mogelijkheid geven om een bod te doen? Hoeft niet in hun voordeel, maar wel over de juiste info beschikken
 - Link tussen Vraag & aanbod: zoals horeca
4. *Wat was jouw grootste uitdaging voor Covid19 en is deze nog steeds dezelfde of gewijzigd?*

- Alle functies komen bij 1 persoon terecht (in tegenstelling tot conventionele landbouw). Nu is dit moeilijker (druk is groter) want lokale voeding is populair waardoor de druk verhoogt.
5. *Wordt u als boer ondersteund door de gemeente/stad, en in welke vorm verwacht u ondersteuning?*
- Reeds beantwoord

6. *Extra Vragen/opmerkingen*

Criteria openbare verpachting (provinciaal opgelegd)

- Er zijn inderdaad beperkingen – Steven is in contact met verschillende provincies en neemt deze vraag mee (wat zijn de mogelijkheden bv. Lanaken – grond voor boeren: grond enkel voor biolandbouw)
- Mensen vermijden soms de pachtwet door het zelf te gaan verweken, paard, braak leggen. Er is soms schrik voor de boer, want dan hangt men er negen jaar aan vast (boer krijgt X aantal jaar) en als particulier heb je het laatste woord ten opzichte van de boer
 - houding Matthias: wij staan machteloos, soms wel door good will gratis bewerken en dan speelt deze wet minder (geen overdracht)
 - Neem dit mee in uw voedselbeid !!!
- Onderwerp komt ruim aan bod in het lerend netwerk grond voor boeren (najaar 2020)

Brainstormsessies

1. *Welke rol kunnen de gemeenten spelen om de producent en consument dichter bij elkaar brengen?*

Teamleden: Sint Gillis Waas, Westerlo, Hasselt

Notulen

- * korte keten markt (maandelijks van juni tem oktober, speciale kersteditie):
 - proeven
 - kennismaking
 - doorverwijzing: voedselteams, boeren, ...
 - niet enkel uit gemeente zelf: straal 25 km-50 km
- * verschillende initiatieven mee bekend maken: infoblad, tijdschriften, ...
 - buurderij
 - CSA boeren
 - voedselteams
- * grond ter beschikking stellen
- * voedselbeleidsplan opnemen in meerjarenplan
- * vraag (horeca, scholen, grootkeukens, ge) en aanbod (boeren) aan elkaar koppelen
 - faciliteren om elkaar te leren kennen

Recap sessie 1

communiceren over de bestaande initiatieven, maar dan moet je weten wat er zich afspeelt
 Idee: maandelijks korte keten markt: seizoensgebonden, lokale producten

□ Proeven

□ Kennismaking & doorverwijzing: om het toch structureler te verwerken

Grond ter beschikking stellen

Voedselplan opnemen in klimaatactieplan

Werken waar je je verschil kan maken: scholen, horeca,... > maar nog onduidelijk hoe faciliteren ?

2. Hoe kan je als gemeente de lokale horeca stimuleren om met de korte keten boeren/producenten samen te werken?

Teamleden: Kontich, Oostende, Olen

Notulen

Olen: ervaring met Fairtrade. Lijst van alle zaken, bezoek gebracht door vrijwilligers. Heeft tijdelijk gewerkt (FT-raamstickers, ...) maar dit verwaterde na een 2tal jaar.

Momenteel: korte keten concreet maken, fairtrade en lokaal voedsel integreren. Basis info bezorgen.

Campagne vanuit Rikolto.

Oostende: ook koppeling tussen korte keten en fairtrade.

Enquête naar alle horecazaken gestuurd. Wordt nu gewerkt met korte keten/FT, welke producten, is er interesse om dit te starten. Veel vragen: wat is er beschikbaar? vragen over distributie, volumes, beschikbaarheid, ... Vaak wordt korte keten gezien als 'kopen bij kruidenier om de hoek, terwijl die groenten van de veiling komen'. Dus verwarring tussen lokaal kopen en korte keten.

Provincie stimuleert eigenlijk ook lokaal kopen.

Deze resultaten gaan een goed startpunt zijn.

Aan de vis: interesse naar lokale vis. Hier wordt al jaren aan gewerkt, aan het steunen van de lokale vissers.

In Olen en Kontich is Pintafish bekend.

Nood aan: overzicht van wat er beschikbaar is in de streek.

Kan provincie hier rol in spelen? In West-Vlaanderen bestaat dit namelijk wel: de korte keten kaart.

Er bestaan ook in Antwerpen wel kaarten. Maar dit moet uitbreiden en ruimer bekend worden, ook bij de horeca.

Vanuit Oostende: lange termijnvisie over landbouw, nagaan of er landbouwers zijn die willen inzetten op korte keten.

Vraag en aanbod samenbrengen, als ze zeker zijn dat er vraag naar is, dan willen boeren de overstap misschien wel maken.

Bij veel korte keten bedrijven is de vraag heel hard gestegen door de crisis.

Het is nu echt het moment om hier werk van te maken.

Recap sessie 2

Olen: ervaring met Fairtrade. Lijst van alle zaken, bezoek gebracht door vrijwilligers. Heeft tijdelijk gewerkt (FT-raamstickers, ...) maar dit verwaterde na een 2tal jaar.

Momenteel: korte keten concreet maken, fairtrade en lokaal voedsel integreren. Basis info bezorgen. Campagne vanuit Rikolto.

Oostende: ook koppeling tussen korte keten en fairtrade.

Enquête naar alle horecazaken gestuurd. Wordt nu gewerkt met korte keten/FT, welke producten, is er interesse om dit te starten. Veel vragen: wat is er beschikbaar? vragen over distributie, volumes, beschikbaarheid, ... Vaak wordt korte keten gezien als 'kopen bij kruidenier om de hoek, terwijl die groenten van de veiling komen'. Dus verwarring tussen lokaal kopen en korte keten.

Provincie stimuleert eigenlijk ook lokaal kopen.

Deze resultaten gaan een goed startpunt zijn.

Aan de vis: interesse naar lokale vis. Hier wordt al jaren aan gewerkt, aan het steunen van de lokale vissers.

In Olen en Kontich is Pintafish bekend.

Nood aan: overzicht van wat er beschikbaar is in de streek.

Kan provincie hier rol in spelen? In West-Vlaanderen bestaat dit namelijk wel: de korte keten kaart.

Er bestaan ook in Antwerpen wel kaarten. Maar dit moet uitbreiden en ruimer bekend worden, ook bij de horeca.

Vanuit Oostende: lange termijnvisie over landbouw, nagaan of er landbouwers zijn die willen inzetten op korte keten.

Vraag en aanbod samenbrengen, als ze zeker zijn dat er vraag naar is, dan willen boeren de overstap misschien wel maken.

Bij veel korte keten bedrijven is de vraag heel hard gestegen door de crisis.

Het is nu echt het moment om hier werk van te maken.

3. Hoe kan je als gemeente bijdragen aan de verbreding van de landbouw?

Teamleden: Oudsbergen, Mol, Vorselaar

Notulen

Mol: boerderijbezoeken met scholen einde schooljaar

Oudsbergen: plattelandsklassen

Interesse van de scholen wordt minder / minder interesse van boeren - minder landbouwbedrijven, te weinig tijd

Niet veel interesse voor korte keten, krijgen produkten verkocht, weinig motivatie boeren, moeilijk te overtuigen / leeftijd landbouwers speelt een rol. Vnl zoeken naar jongere boeren, boeren die reeds hoevewinkel hebben: deze gaan faciliteren

Gespecialiseerde bedrijven: vb blauwe bessen, asperges - wel verkoop aan huis / zelfpluk, automaten (geen vergunnings - betaalbeleid)

Educatie: volkstuinen met evenementen, buurtkar, buurtboomgaard - Oudsbergen

Ecodemotuin Mol, 65 are groot, Velt ecologisch tuinieren. Sinds 5 j een bloemenakker en in de toekomst een voedselbos (lessen oa biodiversiteit)

"Samentuinen" Vorselaar (ism Velt)

Landbouwwraad Oudsbergen - boeren zijn moeilijk te overtuigen / veranderen. Advies klimaatplan.

Mol eveneens landbouwwraad, tevens 2 à 3 maal per jaar.

Recap sessie 3

Men werkt vooral met kinderen en jongeren die hier in geïnteresseerd zijn, als gemeente moet je hier wel achter zitten (bij de scholen), maar in Mol werkt het toch al 25 jaar.

Bij anderen ging het moeilijker: boeren willen niet altijd hun boeren openstellen voor de plattelandsklassen (tijd, stigma,...)

Korte keten: iedereen is nog zoekende op dit moment, men merkt vooral weinig motivatie bij conventionele boeren, wel bij verwerkers en seizoensverkopers.

- In Oudsbergen is er geen vergunningsbeleid voor automaten en dit neemt toe
- Mol: ecotuin waar wordt samengewerkt met VELT, bloemen, tuinieren en tuintjes > veel werk maar in dit najaar omvormen naar voedselbos
- Samentuinen in Vorselaar

Landbouwrapaden komen 2 à 3 keer per jaar samen en geven advies

- Hefboom is vergunningenbeleid en ondersteuning hierbij

4. Notulen sessie 4 - Via welke initiatieven kunnen de lokale besturen het huidige succes van korte keten handhaven in de toekomst?

Teamleden: Leuven, Brecht, Merelbeke

Notulen

Voorbeeld:

Fairtrade noord <https://www.ecowijzer.be/> (fairtrade - bio - lokaal)- proberen alle boeren te betrekken - elke boer kan op zijn eigen manier bijdragen - veldoverschotten

Samenvattend: bestuur kan vooral optreden als moderator - facilitator : samenbrengen van partners en communicatie naar de burgers

Boeren proberen te betrekken in het beleid

Recap sessie 4

In Leuven zit men met de volgende vraag: Momenteel is er (door COVID-19) veel vraag naar lokale producten, maar dit kan dalen, waardoor er een risico is op marktoverschot – hoe kan LB hierin ondersteunen?

> ecowijzer.be : hier probeert men een platform te zijn voor dit soort producenten – op dit moment is dit een overzicht

> Leden van deze groep horen tot gemeenten met veel boeren, maar het gaat vnl om LDB voor grote producenten – vraag kunnen zij (grote producenten) toelating geven om de veldoverschotten toegankelijk zijn burgers? (gleaning) kan ook sensibiliserend zijn

- overschotten nu gaan vnl rusthuizen, scholen, ...

> Lokale besturen kunnen enkel als facilitator en netwerkorganisatie (verbinden van verschillende partijen) optreden

- Je kan niet inbreken op de markt als bestuur, je kan zaken in kaart brengen, contacten faciliteren maar daar stopt het

- Hier zit net de winst door hen in contact brengen, te laten samenwerken (kruisbestuiving). Conventionele boer kan toevoegen bij bioboer en je kan de conventionele boer zo ook overtuigen/meenemen in het verhaal
- De rol van lokale besturen is dus zeker een meerwaarde

Extra V&A

1. Wij lopen hier aan tegen de criteria die provinciaal opgelegd worden bij een openbare verpachting, wij wilden als lokaal bestuur grond ter beschikking stellen van de jonge lokale boeren, maar de provincie legt voorwaarden op waardoor wij dat niet kunnen
of het moet gaan om initiatieven buiten reguliere verpachting maar dan is de zekerheid voor de boer minder.
Beste even afstemmen met de Landgenoten, er zijn andere alternatieven als pachten.
annelies@delandgenoten.be
2. In welke periode is een boerenmarkt ideaal?
Ik zou dit het hele jaar door organiseren. Op die manier wordt het een vaste afzetmarkt voor de boer en een sociale ontmoetingplaats
3. Is "gleaning" gratis? of betalen de consumenten dan nog een bepaald bedrag?
Gleaning is inderdaad gratis. Je helpt de boer gratis met wat vrijwilligers om te oogsten. De producten die normaal zouden blijven liggen op het veld kan je aan een minderprijs kopen of gratis krijgen. Verser kan niet trouwens :)

3. Extra info/links

Limburg

- <https://www.limburgsmaaktnaarmeer.be/map>
- <https://merwt.be/>

West-Vlaanderen

- <https://www.westtoer.be/nl/het-lekkere-westen/chefs>
- <https://www.100procentwest-vlaams.be/>
- <https://www.voedselrijk.be/korte-keten-principe>
- <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/bioboerderij-het-polderveld>
- <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/vork>
- https://www.vvsg.be/Academie/Afbeeldingen_congres_evenementen/Voedsel_dag_presentaties/Glazenhal_2.1.Lokalevoedselstrategieenopstartenstedenengemeentenvertellen_Carina_Govaert_Velt.pdf

- Brugge smaakt -
https://www.youtube.com/watch?time_continue=1&v=LyXgJt-kf1o&feature=emb_logo
-

Antwerpen

- <https://lekkersmetstreken.be/>
- https://www.youtube.com/watch?v=umqCgUz_1N4&t=14s
- <https://www.denieuweboerenfamilie.nl/>
- <https://www.rurant.be/projecten-en-diensten/boerenrustpunt/>
- <https://www.provincieantwerpen.be/content/dam/provant/dese/dienst-landbouw--en-plattelandsbeleid/Keuzewijzer%20eetbaar%20groen%20webversie.pdf>
- https://www.vvsg.be/Academie/Afbeeldingen_congres_evenementen/Voedsel_dag_presentaties/Glazenhal_2.1.Lokalevoedselstrategieenopstartenstedenengemeentenvertellen_Judith_Schrijvers_Hoogstraten.pdf

Oost-vlaanderen

- <https://www.lekkeroostvlaams.be/producenten/>
- <https://mmm-eetjesland.be/bestel-online/>
- <https://smaakvanwaas.be/bestel-online/>
- https://dms.oost-vlaanderen.be/download/e6c861ea-2d93-427b-8b9c-c6c9392052e1/Publicatie_omgevingscontract.pdf
- <https://dms.oost-vlaanderen.be/download/d853dd75-dcb4-453c-826d-f819a13dd473/Brochure%20Van%20alle%20markten%20thuis.pdf>
- <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/vanier>
- <https://www.apache.be/gastbijdragen/2020/05/15/gentse-grond-onder-ons-voedsel/>

Vlaams-Brabant

- <https://www.straffestreek.be/informatie>
- <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/vandeboer>
- <https://www.rikolto.be/nl/kortom>
- https://www.vvsg.be/Academie/Afbeeldingen_congres_evenementen/Voedsel_dag_presentaties/Glazenhal_3.2.Hoesteunijdekorteketenlandbouw_GemeenteZemst.pdf
- https://www.vvsg.be/Academie/Afbeeldingen_congres_evenementen/Voedsel_dag_presentaties/Glazenhal_3.2.Hoesteunijdekorteketenlandbouw_Sander_VanHaver_BioclusterPajottenland.pdf

Algemeen

- <https://weekvandekorteketen.be/korte-keten-kop/>
- <https://www.rechtvanbijdeboer.be/>

- <https://www.be-terroir.be/articles>
- <https://terroir.be/>
- <http://vacvzw.be/wp-content/uploads/2014/01/project-korte-keten-brochure-2.pdf>
- <https://www.lokalevoedselstrategie.be/projecten/>
- <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/s-morgens-van-het-veld-s-middags-op-je-bord-ook-in-de-stad>
- <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/voedseldag-programma> (met presentaties)
- <http://www.steunpuntkorteketen.be/>
- <https://www.rikolto.be/nl/onze-diensten/lokale-voedselstrategieen>
- [Lokaal markt](#)
- [Boeren & Buren](#)
- [Voedselteams](#)
- [Linked.Farm](#)
- [CSA](#)
- [De Landgenoten](#)
- [Velt](#)
- https://www.vvsg.be/Academie/Afbeeldingen_congres_evenementen/Voedseldag_presentaties/Glazenhal_2.1.Lokalevoedselstrategieenopstartenstedenengemeentenvertellen_Joke_DeRidder_GoodFood.pdf
- https://www.vvsg.be/Academie/Afbeeldingen_congres_evenementen/Voedseldag_presentaties/Glazenhal_2.1.Lokalevoedselstrategieenopstartenstedenengemeentenvertellen_Frank_Bakkum_GemeenteAmsterdam.pdf
- <https://www.herenboeren.nl/over-ons/>
- https://www.vvsg.be/Academie/Afbeeldingen_congres_evenementen/Voedseldag_presentaties/Gamay_2.2.Detoeekomstvanlandbouwenhaaromgeving_Kurt_Sannen_VoedselAnders.pdf
- https://www.vvsg.be/Academie/Afbeeldingen_congres_evenementen/Voedseldag_presentaties/Gamay_2.2.Detoeekomstvanlandbouwenhaaromgeving_Nele_Lauwers_Boerenbond.pdf
- https://www.vvsg.be/Academie/Afbeeldingen_congres_evenementen/Voedseldag_presentaties/Syrah_Sessie2.3.Meerdoenmetstreekproducten_Jeroen_VanVaerenberghDeFoodArcheoloog.pdf
- <https://nl.eatmosphere.be/opinietekst-texte-d-opinion>
- <https://www.milieurapport.be/publicaties/2012/nieuw-mira-ams-topicrapport-transitie-naar-een-duurzaam-landbouw-en-voedingssysteem-in-vlaanderen-een-systeemanalyse>

4. Evaluatiepoll

Hoe hebt u de eerste editie van het LNW Voedselbeleid ervaren?	
Terug naar opiniepeiling BewerkenOpnieuw openen	
U kunt niet meer deelnemen aan deze opiniepeiling. Klik op Opnieuw openen als u deelnemers wilt laten stemmen.	
Aanwezige	Antwoord
Kathy Belpaeme	inderdaad, even jammer van technische hobbels. Maar wel nuttig, zeker de break-out rooms.
Lieve Heurckmans	Els Peeters had geen internet deze voormiddag waardoor ze niet op de meeting is geraakt. Zij gaat onze medewerker zijn die dit vooral gaat oppakken.
Els Lauwers	ik heb interessante dingen gehoord, maar ik zou graag dieper kunnen ingaan op een aantal thema's.
Linsaye Kerckhove 2	Het was een hele interessante bijeenkomst. Voor mij persoonlijk heel nieuw. Ik wil graag mijn collega's van economie hierbij betrekken. Super om te kunnen leren van collega - besturen.
Karen (Brecht)	Inderdaad een paar kinderziektes qua communicatie maar ik heb wel weer ideeën/inspiratie opgedaan.
Elisa van der Zande	het was boeiend om steden en initiatieven te leren kennen
Sarah Cannaerts (duurzaamheidsambtenaar Westerlo)	Zeer leerrijk! Bedankt voor deze eerste kennismaking.